

Bryssel den 30 juni 2023
(OR. en)

11133/23

ECOFIN 659
UEM 193
SOC 485
EMPL 336
COMPET 680
ENV 759
EDUC 272
RECH 304
ENER 395
JAI 905
GENDER 136
ANTIDISCRIM 130
JEUN 174
SAN 411

NOT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Ständiga representanternas kommitté (Coreper)/rådet
Föreg. dok. nr:	9825/1/23 REV 1
Komm. dok. nr:	COM(2023) 604 final
Ärende:	RÅDETS REKOMMENDATION om Danmarks nationella reformprogram 2023

För delegationerna bifogas det ovannämnda utkastet till rådets rekommendation, som har diskuterats av rådet och Europeiska rådet och som grundas på kommissionens rekommendation COM(2023) 604 final.

RÅDETS REKOMMENDATION

av den ...

om Danmarks nationella reformprogram 2023

EUROPEISKA UNIONENS RÅD UTFÄRDAR DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken¹, särskilt artikel 9.2,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

¹ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.

av följande skäl:

- (1) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241², genom vilken faciliteten för återhämtning och resiliens (*faciliteten*) inrättades, trädde i kraft den 19 februari 2021. Faciliteten ger ekonomiskt stöd till medlemsstaterna för genomförandet av reformer och investeringar och utgör en finanspolitisk impuls som finansieras av unionen. I enlighet med den europeiska planeringsterminens prioriteringar bidrar faciliteten till den ekonomiska och inkluderande återhämtningen och till genomförandet av hållbara och tillväxtfrämjande reformer och investeringar, i synnerhet reformer och investeringar för att främja den gröna och den digitala omställningen och göra medlemsstaternas ekonomier mer resilienta. Den bidrar också till att stärka de offentliga finanserna och stimulera tillväxt och sysselsättning på medellång och lång sikt, förbättra den territoriella sammanhållningen inom unionen och stödja det fortsatta genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Det högsta ekonomiska bidraget per medlemsstat inom ramen för faciliteten uppdaterades den 30 juni 2022, i enlighet med artikel 11.2 i förordning (EU) 2021/241.

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens (EUT L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (2) Den 22 november 2022 antog kommissionen den årliga översikten över hållbar tillväxt, som inledde 2023 års europeiska planeringstermin. Den 23 mars 2023 godkände Europeiska rådet prioriteringarna i 2023 års årliga översikt över hållbar tillväxt, som är inriktade på de fyra principerna för konkurrenskraftig hållbarhet. Den 22 november 2022 antog kommissionen, på grundval av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011³ även 2023 års rapport om förvarningsmekanismen, enligt vilken Danmark inte var en av de medlemsstater som kunde påverkas eller riskerade att påverkas av obalanser. En fördjupad granskning skulle därför inte behövas. Kommissionen antog också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet och ett förslag till 2023 års gemensamma sysselsättningsrapport med en analys av genomförandet av riktlinjerna för sysselsättningspolitiken och principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Rådet antog rekommendationen om den ekonomiska politiken i euroområdet⁴ (*2023 års rekommendation om euroområdet*) den 16 maj 2023 och den gemensamma sysselsättningsrapporten den 13 mars 2023.
- (3) Unionens ekonomier uppvisar visserligen en anmärkningsvärd resiliens, men den geopolitiska situationen har fortfarande en negativ påverkan. Unionen står orubbligt sida vid sida med Ukraina, och unionens ekonomiska och sociala agenda är inriktad på att på kort sikt minska de negativa effekterna av energichocker, både för utsatta hushåll och företag, och på att fortsätta satsningarna på den gröna och den digitala omställningen, stödja en hållbar tillväxt för alla, skydda makroekonomisk stabilitet och öka resiliensen på medellång sikt. Den är också starkt inriktad på att öka unionens konkurrenskraft och produktivitet.

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigering av makroekonomiska obalanser (EUT L 306, 23.11.2011, s. 25).

⁴ Rådets rekommendation av den 16 maj 2023 om den ekonomiska politiken i euroområdet (EUT C 180, 23.5.2023, s. 1).

- (4) Den 1 februari 2023 lade kommissionen fram ett meddelande med titeln *En industriplan i den gröna given för nettonollåldern (industriplanen i den gröna given)*. Industriplanen i den gröna given syftar till att öka konkurrenskraften för unionens nettonollindustri och stödja en snabb omställning till klimatneutralitet. Den kompletterar de pågående insatserna inom ramen för den europeiska gröna given och REPowerEU. Den syftar också till att skapa bättre förutsättningar för att utöka unionens tillverkningskapacitet vad gäller den nettonollteknik och de nettonollprodukter som behövs för att unionens ambitiösa klimatmål ska uppnås, och till att säkerställa tillgång till relevanta kritiska råvaror, bland annat genom att diversifiera anskaffningen, exploatera geologiska resurser på lämpligt sätt i medlemsstaterna och maximera återvinningen av råvaror. Industriplanen i den gröna given bygger på fyra pelare: ett förutsebart och förenklat regelverk, snabbare tillgång till finansiering, ökad kompetens och öppen handel för resilienta leveranskedjor. Den 16 mars 2023 lade kommissionen fram ett ytterligare meddelande med titeln *EU:s konkurrenskraft på lång sikt, efter 2030*, som är uppbyggt kring nio ömsesidigt förstärkande faktorer med målet att arbeta för ett tillväxtfrämjande regelverk. I det meddelandet fastställs politiska prioriteringar i syfte att aktivt säkerställa strukturella förbättringar, välfokuserade investeringar och regleringsåtgärder för unionens och dess medlemsstaters konkurrenskraft på lång sikt. Rekommendationerna nedan bidrar till att hantera dessa prioriteringar.

- (5) Den europeiska planeringsterminen 2023 fortsätter att utvecklas i takt med genomförandet av faciliteten. Ett fullständigt genomförande av återhämtnings- och resiliensplanerna är fortfarande viktigt för att de politiska prioriteringarna inom ramen för den europeiska planeringsterminen ska ge resultat, eftersom planerna behandlar alla eller en betydande del av de relevanta landsspecifika rekommendationer som utfärdats under senare år. De landsspecifika rekommendationerna från 2019, 2020 och 2022 är dessutom lika relevanta för de återhämtnings- och resiliensplaner som granskats, uppdaterats eller ändrats i enlighet med artiklarna 14, 18 och 21 i förordning (EU) 2021/241.
- (6) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/435⁵ (*REPowerEU-förordningen*), som antogs den 27 februari 2023, syftar till att snabbt fasa ut unionens beroende av import av ryska fossila bränslen. Detta kommer att bidra till energitrygghet och diversifiering av unionens energiförsörjning, samtidigt som användningen av förnybar energi, energilagringsskapaciteten och energieffektiviteten ökar. Genom REPowerEU-förordningen får medlemsstaterna möjlighet att lägga till ett nytt REPowerEU-kapitel i sina nationella återhämtnings- och resiliensplaner för att på så sätt finansiera viktiga reformer och investeringar som ska bidra till att målen för REPowerEU uppnås. Dessa reformer och investeringar kommer också att bidra till att öka konkurrenskraften för unionens nettonollindustri enligt vad som anges i industriplanen i den gröna given, och till att hantera de energirelaterade landsspecifika rekommendationer som utfärdats till medlemsstaterna 2022 och, i förekommande fall, 2023. Genom REPowerEU-förordningen införs en ny kategori icke återbetalningspliktigt ekonomiskt stöd som görs tillgängligt för medlemsstaterna för att de ska kunna finansiera nya energirelaterade reformer och investeringar inom ramen för sina återhämtnings- och resiliensplaner.

⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/435 av den 27 februari 2023 om ändring av förordning (EU) 2021/241 vad gäller REPowerEU-kapitel i planer för återhämtning och resiliens och om ändring av förordningarna (EU) nr 1303/2013, (EU) 2021/1060 och (EU) 2021/1755 samt direktiv 2003/87/EG (EUT L 63, 28.2.2023, s. 1).

- (7) Den 8 mars 2023 antog kommissionen ett meddelande med finanspolitisk vägledning för 2024 (*meddelandet av den 8 mars 2023*). Det syftar till att stödja utarbetandet av medlemsstaternas stabilitets- och konvergensprogram och därigenom stärka samordningen av politiken. Kommissionen erinrade om att stabilitets- och tillväxtpaktens allmänna undantagsklausul kommer att avaktiveras i slutet av 2023. Kommissionen efterlyste en finanspolitik under 2023–2024 som säkerställer en hållbar skuldsättning på medellång sikt och ökar den potentiella tillväxten på ett hållbart sätt, och uppmanade medlemsstaterna att i sina stabilitets- och konvergensprogram för 2023 ange hur deras finanspolitiska planer kommer att säkerställa att fördragets referensvärde för underskottet på 3 % av bruttonationalprodukten (BNP) respekteras och säkerställa en realistisk och kontinuerlig skuldminskning, eller att skulden ligger kvar på försiktiga nivåer, på medellång sikt. Kommissionen uppmanade också medlemsstaterna att fasa ut de nationella finanspolitiska åtgärder som införts för att skydda hushåll och företag mot energiprischocker, med början med de minst riktade åtgärderna. Kommissionen angav att om det skulle behövas en förlängning av stödåtgärderna på grund av ett förnyat energipristryck bör medlemsstaterna bättre rikta sådana åtgärder till utsatta hushåll och företag. Kommissionen angav att de finanspolitiska rekommendationerna skulle kvantifieras och differentieras. Såsom föreslås i kommissionens meddelande av den 9 november 2022 om riktlinjer för en reform av EU:s ramverk för ekonomisk styrning skulle de finanspolitiska rekommendationerna dessutom formuleras utifrån primära nettoutgifter. Alla medlemsstater rekommenderades att fortsätta att skydda nationellt finansierade investeringar och säkerställa att faciliteten och andra unionsmedel används på ett ändamålsenligt sätt, särskilt mot bakgrund av målen för den gröna och den digitala omställningen och för resiliensen. Kommissionen angav att den kommer att föreslå rådet att inleda underskottsbaserade förfaranden vid alltför stora underskott under våren 2024 på grundval av utfallet för 2023, i enlighet med gällande lagstiftning.

- (8) Den 26 april 2023 lade kommissionen fram lagstiftningsförslag för att genomföra en omfattande reform av unionens regler för ekonomisk styrning. Huvudsyftet med förslagen är att stärka hållbarheten i den offentliga skuldsättningen och att främja en hållbar och inkluderande tillväxt i samtliga medlemsstater genom reformer och investeringar. I sina förslag strävar kommissionen efter att förbättra det nationella egenansvaret, förenkla ramverket och röra sig i riktning mot ett större medelfristigt fokus, tillsammans med ett effektivt och mer enhetligt genomdrivande av efterlevnaden. Enligt rådets slutsatser av den 14 mars 2023 om riktlinjer för en reform av EU:s ramverk för ekonomisk styrning är målet att slutföra lagstiftningsarbetet 2023.
- (9) Den 30 april 2021 lämnade Danmark in sin nationella återhämtnings- och resiliensplan till kommissionen i enlighet med artikel 18.1 i förordning (EU) 2021/241. Kommissionen har med stöd av artikel 19 i förordning (EU) 2021/241 bedömt återhämtnings- och resiliensplanens relevans, ändamålsenlighet, effektivitet och enhetlighet i enlighet med bedömningsriktlinjerna i bilaga V till den förordningen. Den 6 juli 2021 antog rådet sitt genomförandebeslut om godkännande av bedömningen av Danmarks återhämtnings- och resiliensplan⁶. Delutbetalningarna ska verkställas på villkor att kommissionen antar ett beslut i enlighet med artikel 24.5 i förordning (EU) 2021/241 om att Danmark på ett tillfredsställande sätt har uppnått de relevanta delmål och mål som angetts i rådets genomförandebeslut. För att delmålen och målen ska anses ha uppnåtts på ett tillfredsställande sätt får delmål och mål som tidigare uppnåtts inte ha upphävts.
- (10) Den 1 maj 2023 lade Danmark fram sitt nationella reformprogram för 2023. I enlighet med artikel 27 i förordning (EU) 2021/241 återspeglas Danmarks halvårsvisa rapporter om framstegen avseende målen i återhämtnings- och resiliensplanen också i 2023 års nationella reformprogram. Med tanke på att Danmark inte lämnade in sitt konvergensprogram för 2023 i tid kunde kommissionen inte bedöma det.

⁶ ST 10154/2021 INIT.

- (11) Den 24 maj 2023 offentliggjorde kommissionen 2023 års landsrapport för Danmark. Rapporten innehöll en bedömning av hur väl Danmark hade lyckats med de relevanta landsspecifika rekommendationer som rådet antog mellan 2019 och 2022, och en utvärdering av Danmarks genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen. Utifrån denna analys konstaterades i landsrapporten brister i fråga om de utmaningar som inte eller endast delvis hade åtgärdats genom återhämtnings- och resiliensplanen, och även nya och framväxande utmaningar. I landsrapporten bedömdes också Danmarks framsteg med genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter och med att uppnå unionens överordnade mål för sysselsättning, kompetens och fattigdomsbekämpning samt framstegen med att uppnå FN:s mål för hållbar utveckling.
- (12) Enligt uppgifter som validerats av Eurostat minskade Danmarks överskott i de offentliga finanserna från 3,6 % av BNP 2021 till 3,3 % 2022, medan den offentliga skuldkvoten sjönk från 36,7 % av BNP i slutet av 2021 till 30,1 % i slutet av 2022.
- (13) Saldot i de offentliga finanserna har påverkats av de finanspolitiska åtgärder som vidtagits för att mildra de ekonomiska och sociala effekterna av de stigande energipriserna. Dessa inkomstminskande finanspolitiska åtgärder omfattade under 2022 en sänkning av elavgiften, medan sådana finanspolitiska utgiftsökande åtgärder inbegrep sociala förmåner riktade till hushåll med lägre inkomster för att kompensera för de höga energikostnaderna. Kommissionen uppskattar budgetkostnaden för dessa åtgärder till 0,1 % av BNP 2022. Samtidigt sjönk den uppskattade kostnaden för tillfälliga krisåtgärder med anknytning till covid-19-krisen till 0,0 % av BNP 2022, från 4,0 % 2021.

- (14) Den 18 juni 2021 rekommenderade rådet Danmark⁷ att under 2022 vidmakthålla en stödjande finanspolitisk inriktning, inbegripet den impuls som ges genom faciliteten, samt att upprätthålla nationellt finansierade investeringar.
- (15) Enligt kommissionens beräkningar var den finanspolitiska inriktningen⁸ under 2022 stram, 0,6 % av BNP, vilket var lämpligt mot bakgrund av den höga inflationen. I enlighet med rådets rekommendation fortsatte Danmark att stödja återhämtningen med investeringar som finansierades genom faciliteten. Utgifter som finansierades med bidrag från faciliteten och andra unionsmedel uppgick till 0,3 % av BNP 2022 (0,3 % av BNP 2021). Nationellt finansierade investeringar gav ett kontraktivt bidrag på 0,2 procentenheter till den finanspolitiska inriktningen⁹. Danmark upprätthöll därför inte de nationellt finansierade investeringarna, i enlighet med rådets rekommendation. Samtidigt gav ökningen i nationellt finansierade primära löpande utgifter (exklusive nya åtgärder på inkomstsidan) ett kontraktivt bidrag på 0,7 procentenheter till den finanspolitiska inriktningen. Danmark hade därför tillräcklig kontroll över ökningen av nationellt finansierade löpande utgifter.
- (16) I kommissionens vårprognos 2023 förutses en real BNP-tillväxt på 0,3 % under 2023 och 1,5 % under 2024.
- (17) Enligt kommissionens vårprognos 2023 väntas ett överskott i de offentliga finanserna på 2,3 % av BNP för 2023 och en offentlig skuldkvot i förhållande till BNP på 30,1 % i slutet av 2023.

⁷ Rådets rekommendation av den 18 juni 2021 med avgivande av rådets yttrande om Danmarks konvergensprogram 2021 (EUT C 304, 29.7.2021, s. 14).

⁸ Den finanspolitiska inriktningen mäts som förändringen i primära utgifter (exklusive diskretionära åtgärder på inkomstsidan) och exklusive tillfälliga krisåtgärder med anknytning till covid-19-krisen, men inbegripet utgifter som finansieras med icke återbetalningspliktigt stöd (bidrag) från faciliteten och andra unionsmedel, i förhållande till den potentiella tillväxten på medellång sikt. Mer information finns i ruta 1 i de statistiska tabellerna över offentliga finanser.

⁹ Övriga nationellt finansierade kapitalutgifter beräknas ge ett expansivt bidrag på 0,3 procentenheter av BNP.

- (18) Saldot i de offentliga finanserna 2023 förväntas fortsatt påverkas av de finanspolitiska åtgärder som antagits för att mildra de ekonomiska och sociala effekterna av de stigande energipriserna. Det rör sig om åtgärder som förlängts från 2022, framför allt vissa sociala förmåner riktade till låginkomsthushåll, och nya åtgärder såsom en tillfällig sänkning av elavgiften. Nettobudgetkostnaden för stödåtgärderna beräknas i kommissionens vårprognos 2023 uppgå till 0,3 % av BNP 2023¹⁰. Merparten av åtgärderna 2023 verkar inte vara inriktade på de mest utsatta hushållen eller företagen och bevarar inte prissignalen för att minska efterfrågan på energi och öka energieffektiviteten. Till följd av detta beräknas i kommissionens vårprognos 2023 det belopp för riktade stödåtgärder som ska beaktas i bedömningen av efterlevnaden av rådets rekommendation av den 12 juli 2022¹¹ för 2023 till 0,1 % av BNP 2023 (jämfört med 0,1 % av BNP 2022).
- (19) I sin rekommendation av den 12 juli 2022 rekommenderade rådet Danmark att under 2023 säkerställa att ökningen av de nationellt finansierade primära löpande utgifterna är i linje med en neutral inriktning på politiken¹², med beaktande av ett fortsatt tillfälligt och riktat stöd till de hushåll och företag som drabbas hårdast av de höjda energipriserna och till människor som flyr från Ukraina. Danmark bör vara redo att anpassa de löpande utgifterna efter den föränderliga situationen. Danmark rekommenderades även att öka de offentliga investeringarna för den gröna och den digitala omställningen och för energitrygghet med beaktande av REPowerEU-initiativet, inbegripet med hjälp av faciliteten och andra unionsmedel.

¹⁰ Denna siffra motsvarar de årliga budgetkostnaderna för de åtgärderna, inbegripet löpande inkomster och utgifter liksom i förekommande fall åtgärder avseende kapitalutgifter.

¹¹ Rådets rekommendation av den 12 juli 2022 om Danmarks nationella reformprogram 2022 med avgivande av rådets yttrande om Danmarks konvergensprogram 2022 (EUT C 334, 1.9.2022, s. 27).

¹² På grundval av kommissionens vårprognos 2023 beräknas Danmarks potentiella produktionstillväxt på medellång sikt (10-årigt genomsnitt), som används för att mäta den finanspolitiska inriktningen, uppgå till 1,9 % i nominella termer.

- (20) I sin vårprognos 2023 förväntar sig kommissionen en expansiv inriktning på finanspolitiken (-0,4 % av BNP) under 2023, i en miljö med hög inflation. Detta följer på en stram inriktning av finanspolitiken 2022 (0,6 % av BNP). Ökningen i nationellt finansierade primära löpande utgifter (ej inräknat diskretionära åtgärder på inkomstsidan) under 2023 beräknas ge ett expansivt bidrag på 0,6 % av BNP till den finanspolitiska inriktningen. Det expansiva bidraget från nationellt finansierade primära löpande nettoutgifter beror inte på det riktade stödet till de hushåll och företag som drabbas hårdast av de höjda energipriserna eller till människor som flyr från Ukraina. Det beror på kostnaderna för oriktade energiåtgärder, ökning av lönerna i den offentliga sektorn och sociala förmåner samt högre utgifter för hälso- och sjukvård. Totalt är den förväntade ökningen av nationellt finansierade primära löpande utgifter inte i överensstämmelse med rådets rekommendation av den 12 juli 2022. Utgifter som finansieras med bidrag från faciliteten och andra unionsmedel uppgick till 0,3 % av BNP 2023, medan nationellt finansierade investeringar gav ett expansivt bidrag till den finanspolitiska inriktningen på 0,1 procentenheter¹³. Danmark planerar därför att finansiera ytterligare investeringar genom faciliteten och andra unionsmedel, och de nationellt finansierade investeringarna förväntas upprätthållas. Danmark planerar att finansiera offentliga investeringar för den gröna och den digitala omställningen och för energitrygghet, såsom energieffektivitetsåtgärder, en grön skattereform och gröna mobilitetsåtgärder, vilket delvis finansieras genom faciliteten och andra unionsmedel.
- (21) Baserat på de politiska åtgärder som är kända vid stoppdatumet för prognosen förutses i kommissionens vårprognos 2023 ett överskott i de offentliga finanserna på 1,3 % av BNP under 2024 och en skuldkvot i förhållande till BNP på 28,8 % vid utgången av 2024. För närvarande förväntar sig kommissionen en fullständig utfasning av energistödåtgärderna 2024. Detta bygger på antagandet att inga nya energiprishöjningar kommer att ske.

¹³ Övriga nationellt finansierade kapitalutgifter beräknas ge ett kontraktivt bidrag på 0,2 procentenheter av BNP.

- (22) Danmark kommer sannolikt att fortsätta att uppfylla det medelfristiga budgetmålet på – 0,1 % av BNP, enligt kommissionens skattningar för perioden 2023–2025, under 2023 och 2024. Enligt kommissionens vårprognos 2023 beräknas det strukturella saldota ligga på 3,5 % av BNP under 2023 och 2,1 % av BNP under 2024, vilket är över det medelfristiga budgetmålet.
- (23) Om politiken förblir oförändrad beräknas enligt kommissionens vårprognos 2023 de nationellt finansierade primära nettoutgifterna öka med 4,6 % under 2024.
- (24) För närvarande finns ett tak för periodiska fastighetsskatter i Danmark, vilket innebär att de inte ökar med marknadspriserna. De kan därför inte dämpa bostadspriscykeln och leder till negativa fördelningseffekter. För att avskaffa taket godkände det danska folketinget 2017 ett nytt system för fastighetsskatt, som nu förväntas börja gälla den 1 januari 2024. Att hitta bostäder till överkomliga priser fortsätter att vara en stor utmaning för många människor. En kombination av höga bostadspriser och långa väntetider för att få subventionerat boende har lett till en brist på bostäder till överkomliga priser i storstadsområden. Andelen bolån med rörlig ränta och amorteringsfria bolån ökar i Danmark, vilket gör kraftigt skuldsatta bolånelåntagare mer sårbara för att bostadspriserna eventuellt fortsätter att sjunka och/eller räntorna höjs.

- (25) I enlighet med artikel 19.3 b i förordning (EU) 2021/241 och kriterium 2.2 i bilaga V till den förordningen ska återhämtnings- och resiliensplanen omfatta ett stort antal ömsesidigt förstärkande reformer och investeringar som ska vara genomförda senast 2026.

Genomförandet av Danmarks återhämtnings- och resiliensplan är på god väg. Danmark lämnade in en ansökan om utbetalning motsvarande 25 delmål och mål i återhämtnings- och resiliensplanen, vilket resulterade i en total utbetalning på 301 miljoner EUR. Utöver den första betalningsansökan är genomförandet av återhämtnings- och resiliensplan på rätt väg, och den andra betalningen förväntas lämnas in som planerat i slutet av 2023. Den 31 maj 2023 lämnade Danmark in en ändring av sin återhämtnings- och resiliensplan, inklusive ett REPowerEU-kapitel. Ett snabbt införande av det nya REPowerEU-kapitlet i återhämtnings- och resiliensplanen kommer att göra det möjligt att finansiera ytterligare reformer och investeringar till stöd för Danmarks strategiska mål på energiområdet och för den gröna omställningen. Ett systematiskt och ändamålsenligt deltagande av lokala och regionala myndigheter, arbetsmarknadens parter och andra relevanta berörda parter är fortsatt viktigt för ett framgångsrikt genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen, liksom annan ekonomisk politik och sysselsättningspolitik utanför planen, för att säkerställa att fler känner ett egenansvar för den övergripande politiska agendan.

- (26) Kommissionen godkände alla Danmarks sammanhållningspolitiska programdokument 2022. Det är viktigt att gå vidare med ett snabbt genomförande av de sammanhållningspolitiska programmen i komplementaritet och synergi med återhämtnings- och resiliensplanen, inbegripet REPowerEU-kapitlet, för att den gröna och den digitala omställningen ska lyckas, den ekonomiska och sociala resiliensen öka och en balanserad territoriell utveckling uppnås i Danmark.

- (27) Förutom de ekonomiska och sociala utmaningar som åtgärdas genom återhämtnings- och resiliensplanen och de sammanhållningspolitiska programmen står Danmark inför ett antal ytterligare utmaningar vad gäller minskningen av koldioxidutsläpp i ekonomin och förstärkningen av den cirkulära ekonomin för att stödja den gröna omställningen.
- (28) Danmarks framsteg mot en cirkulär ekonomi är otillräckliga och behöver påskyndas för att unionens mål för den cirkulära ekonomin ska kunna uppnås. Trots att vissa politiska åtgärder har vidtagits, såsom klimatplanen från 2020, har framstegen varit begränsade. Av handlingsplanen för den cirkulära ekonomin från 2021 framgår att 27 av de 129 initiativen i planen har slutförts, medan 88 löper planenligt och 14 har försenats. Enligt tillgänglig statistik har Danmark inte gjort några framsteg när det gäller avfallsgenerering, materialåtervinning och den cirkulära ekonomin under 2022. Den cirkulära användningen av material i landet sjönk en aning, från 8 % under 2016 till 7,8 % under 2021, och ligger under unionsgenomsnittet på 11,7 % under 2021. Handlingsplanen för den cirkulära ekonomin syftar till att nå en betydande minskning av unionens materialfotavtryck, men Danmarks materialfotavtryck 2020 uppgick till 25,6 ton per capita, vilket är långt över unionsgenomsnittet för samma år (13,7 ton per capita). Danmark fortsätter att underprestera i flera aspekter som rör den cirkulära ekonomin, framför allt i fråga om generering av kommunalt avfall, materialåtervinningsgrad och matavfall. När det gäller det kommunala avfallet hade Danmark fortfarande den största mängden kommunalt avfall per capita i unionen, med 786 kg per capita och år under 2021 (unionsgenomsnittet låg på 530 kg per capita för samma år), och det finns inget nationellt mål för att minska den totala avfallsmängden. Vad beträffar materialåtervinning behöver Danmark göra stora satsningar för att nå unionens materialåtervinningsmål för 2025 för kommunalt avfall och förpackningsavfall med tanke på att landet ligger under unionsgenomsnittet på 49,6 %, på en nivå motsvarande 34,3 %¹⁴ under 2021. Slutligen klarar sig Danmark dåligt i unionen när det gäller indikatorer för matavfall. Landet är starkt beroende av avfallsförbränning, och över 50 % av dess kommunala avfall förbränns, vilket kan jämföras med unionsgenomsnittet på omkring 26 %.

¹⁴ Danmark har informerat kommissionen om att den rapporterade återvinningsgraden för 2021 baserades på felaktiga uppgifter och kommer att revideras.

(29) Danmark har åtagit sig att nå ambitiösa mål för att minska koldioxidutsläppen och går i täten när det gäller användning av förnybar energi, framför allt på vindkraftsområdet. Danmarks förbrukning av naturgas minskade med 25,2 % under perioden augusti 2022–mars 2023 jämfört med den genomsnittliga gasförbrukningen för samma period under de föregående fem åren, vilket är mer än målet om en minskning med 15 % som fastställs i rådets förordning (EU) 2022/1369¹⁵. Danmark skulle kunna fortsätta satsningarna på att tillfälligt minska efterfrågan på gas fram till den 31 mars 2024 i enlighet med rådets förordning (EU) 2023/706¹⁶. För att nå landets mål om minskade koldioxidutsläpp och en ökad andel förnybara energikällor i energimixen är det avgörande med ett snabbare förhandsgodkännande av projekt och förenklade tillståndsregler för att uppnå nationella ambitioner för utbyggnaden av havs- och landbaserad vindkraftskapacitet. Ytterligare kapacitet, däribland energiöar i Östersjön och Nordsjön, kommer att kräva tillräcklig nätutbyggnadsplanering på överförings- och distributionsnivå. Samtidigt kan investeringar i energieffektivitet minska behovet av investeringar i energiinfrastruktur. Andra sätt att ytterligare minska beroendet av fossila bränslen och efterfrågan på energi är att stödja energieffektivitetsåtgärder i byggnader där man kombinerar isoleringsåtgärder med utbyggnaden av andra värmekällor än fossila bränslen. Energieffektivitetsförbättringar i offentliga byggnader kan understödjas ytterligare genom avskaffandet av budgetbegränsningar för gröna projekt för kommuner och regioner. Ytterligare åtgärder för att stödja energieffektivitet i privata byggnader skulle bidra till att sänka de höga energikostnaderna i Danmark, som hade de näst högsta genomsnittliga energiräkningarna för hushåll 2022. Inhemsk industriverksamhet skulle kunna bidra till energieffektivitetsförbättringar, särskilt genom att utnyttja överskottsvärme från fjärrvärme.

¹⁵ Rådets förordning (EU) 2022/1369 av den 5 augusti 2022 om samordnade åtgärder för att minska efterfrågan på gas (EUT L 206, 8.8.2022, s. 1).

¹⁶ Rådets förordning (EU) 2023/706 av den 30 mars 2023 om ändring av förordning (EU) 2022/1369 vad gäller förlängning av efterfrågeminskningsperioden för åtgärder för att minska efterfrågan på gas samt förstärkning av rapporteringen om och övervakningen av deras genomförande (EUT L 93, 31.3.2023, s. 1)

(30) Brist på arbetskraft och kompetens i sektorer och yrken som är centrala för den gröna omställningen, däribland tillverkning, utbyggnad och underhåll av nettonollteknik, skapar flaskhalsar i omställningen till en nettonollekonomi. Utbildningssystem av hög kvalitet som tillgodoser föränderliga arbetsmarknadsbehov, och riktade kompetenshöjnings- och omskolningsåtgärder är viktiga för att minska kompetensbrister och främja inkludering och omfördelning på arbetsmarknaden. För att frigöra outnyttjad arbetskraft måste dessa åtgärder vara tillgängliga, framför allt för enskilda personer och i de sektorer och regioner som påverkas mest av den gröna omställningen. Under 2022 rapporterades om brist på arbetskraft i Danmark inom 60 yrken som krävde specifik kompetens eller kunskap för den gröna omställningen, bland annat miljötekniker, specialister inom miljöskydd och arkitekter. Trots en växande efterfrågan på kompetens för den gröna omställningen har antalet arbetstagare inom energiintensiva industrier som deltar i utbildning minskat markant under det senaste årtiondet, från 24,6 % under 2015 till 15,6 % under 2021.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Danmark att 2023 och 2024 vidta följande åtgärder:

1. Avveckla de gällande krisstödåtgärderna på energiområdet så snart som möjligt under 2023 och 2024. Om nya ökning av energipriset skulle kräva nya eller fortsatta stödåtgärder, säkerställa att sådana stödåtgärder är inriktade på att skydda utsatta hushåll och företag, är finanspolitiskt överkomliga och bevarar incitamenten till energibesparingar.

Upprätthålla sunda offentliga finanser under 2024 och samtidigt bevara nationellt finansierade offentliga investeringar och säkerställa ett effektivt utnyttjande av bidrag från faciliteten och andra unionsmedel, särskilt för att främja den gröna och den digitala omställningen.

För perioden efter 2024, fortsätta att genomföra investeringar och reformer som leder till högre hållbar tillväxt och bevara en återhållsam offentligfinansiell ställning på medellång sikt.

Införa det nya systemet för fastighetsbeskattning för att återställa kopplingen mellan marknadspriser och skatter och säkerställa en rättvisare beskattning. Påskynda investeringar för att bygga bostäder till överkomliga priser i syfte att täcka de mest brådskande behoven.

2. Fortsätta med ett stabilt genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen och, efter framläggningen nyligen av tillägget, inbegripet REPowerEU-kapitlet, omgående inleda genomförandet av de dithörande åtgärderna. Fortsätta med ett snabbt genomförande av de sammanhållningspolitiska programmen i nära komplementaritet och synergi med återhämtnings- och resiliensplanen.
3. Stärka strategier för den cirkulära ekonomin och avfallshantering, bland annat genom att påskynda genomförandet av Danmarks nationella handlingsplan för den cirkulära ekonomin, främja avfallsförebyggande och återanvändning av kommunalt och annat avfall, höja materialåtervinningsgraden, minska mängden matavfall samt övergå från förbränning av kommunalt avfall till grönare källor till värmeproduktion.

4. Minska beroendet av fossila bränslen och öka andelen förnybara energikällor inom energiförsörjningen. Tillgodose den växande efterfrågan och flexibilitetsbehoven genom att skapa incitament för nödvändig elnätsutveckling på överförings- och distributionsnivå. Strama upp de gällande tillståndsreglerna avseende förnybar energi. Vidta ytterligare åtgärder för att stödja energieffektivitet i privata och offentliga byggnader i syfte att sänka energiräkningarna och kostnaderna för energisystemet. Säkerställa en bättre utbyggnad av fossilfria uppvärmningskällor. Öka de politiska insatserna i syfte att tillhandahålla och förvärva de färdigheter och kompetenser som krävs för den gröna omställningen.

Utfärdad i Bryssel den ...

På rådets vägnar

Ordförande
